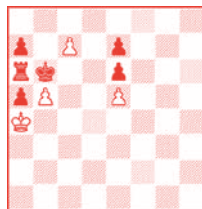
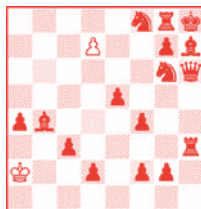
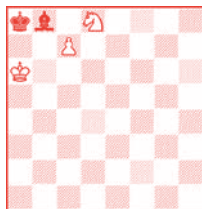
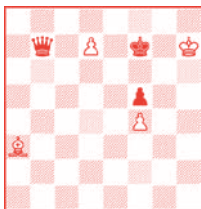
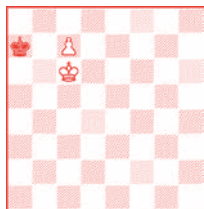

Minorpromotie

De wereld rond, Bert en Ernie, schaakquiz

Redactie-adres:

Oliver de Hert
Broersblok 12
4613 GT Bergen op Zoom
e-mail: minor@schaakt.nl
Homepage Minorpromotie: <http://minorpromotie.nbsb.org>

Aan dit nummer werkten mee:

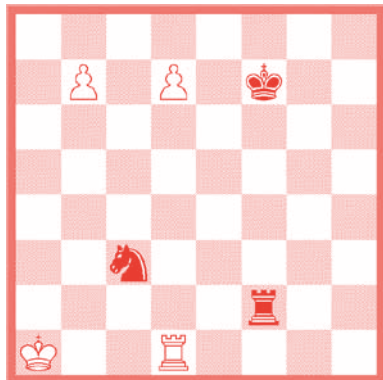
Oliver de Hert, Kees van Hogeloon, Arjon Severijnen, Leon Theuns, Stefan Rooijackers, Jessica de Haas, Tom Leermakers, Albert Jan Blank, Henk van Dooren, Dirk van Dooren en Frans Peeters

Voorpagina:

Femke Kieu tijdens het LBV jeugdtoernooi. Foto: Frans Peeters

Minorpromotieopgave:

Een studie van Kalandadze (1964)

Wit maakt remise

Oplossing op bladzijde 18

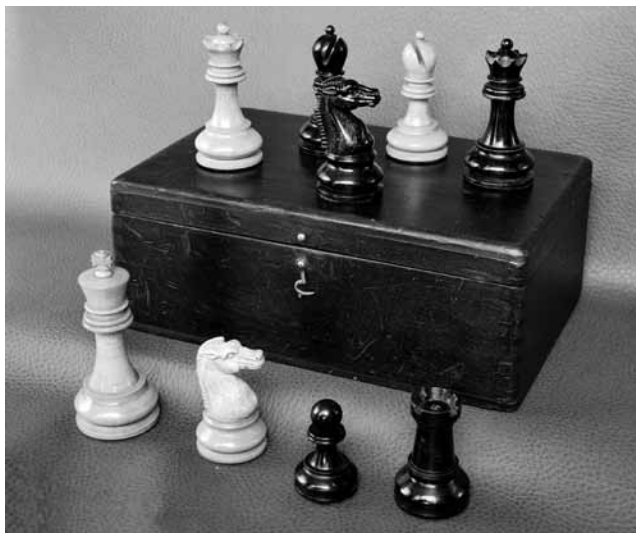
©: Niets uit dit blad mag gepubliceerd worden zonder vooraf toestemming van de hoofdredacteur.

Minorpromotie is het jeugdblad van de NBSB. Het heeft als doelstelling het schaakspel onder de jeugd in Noord-Brabant te promoten.

Voorwoord

Hallo jongens en meisjes!
De eerste Minorpromotie van 2013 is af. Het is alweer de 42ste Minor in totaal. Mijn voorgangers en ik zijn er zelfs al twaalf jaar mee bezig. Ook nu weer een aardig nummer, al zeg ik het zelf. We kijken stiekem even mee bij Sesamstraat en Leon heeft allerlei leersaams. Misschien heb je in de vorige Minor al de nieuwe schaakquiz gezien en opgelost? Nou, die wordt dus gemaakt door Jessica. Ze heeft het nu wel een stuk moeilijker gemaakt. Dan hebben we ook een nieuwe gast in de reeks Effe checken speciaal. Ik kan me zo voorstellen dat jullie ouders misschien ook wel eens in de Minor willen lezen? Nou, dat is alleen maar goed. Mochten jullie erom vechten en zou er een exemplaar stuk gaan, dan stuur ik wel een nieuwe!

Veel lees en schaakplezier!!

Minorpromotieopgave	2
Voorwoord en Inhoud	3
De schaakpartij van Bert en Ernie	4,5
De wereld rond: India	6,7
Op stap met Stap 1 (3)	8,9
Snelste stijgers	10,11
Jessica's schaakquiz	12,13
Aanvallen voor beginners (6)	14,15
Effe checken: Tom Leermakers	16,17
Oplossingen Hertenspingsels	18
Jeugdkalender	19
Hertenspingsels	20

De schaakpartij van Bert en Ernie

Kees van Hogeloon

"Bert!"

"Ja, Ernie..."

"Wat ben je aan het doen, Bert?"

"Dat zie je toch, Ernie. Ik ben aan het schaken."

"Helemaal in je eentje? Je kunt toch niet tegen jezelf schaken, Bert?"

"Nee, Ernie. Dat doe ik ook niet. Ik ben een partij aan het naspelen."

"Oooh. Ah ja. Hé, eh, Bert?"

"Ja, Ernie..."

"Zullen wij samen een partijtje spelen?"

"Hoe kan dat nou, Ernie? Jij kunt helemaal niet schaken!"

"O, jawel hoor. Ik kan best een potje schaken. Ik weet hoe alle stukken gaan... En dat je moet proberen de ander mat te

zetten en zo..."

"Nou ja, vooruit dan. We zullen eens zien of jij een beetje kunt schaken. Jij mag met wit spelen."

"O ja? Bedankt, Bert. Ik speel graag met wit."

"Je zult wel een paar stomme fouten maken, maar dat geeft niets, Ernie. Daar leer je van, zal ik maar zeggen... Oké... Even de stukken in de beginstand zetten... Nou, Ernie, begin maar met je eerste zet."

"Goed, Bert. Dan begin ik met... **e2-e4**."

"Dat is alvast een goede zet om mee te beginnen, Ernie. Ik speel **e7-e5**."

"Dat is vast ook heel goed, Bert. Dan speel ik **Pg1-f3**."

"Ik moet toegeven, Ernie. Het ziet er tot nu toe goed uit. Ik speel **Pb8-c6**."

"Mooi. Dan ga ik verder met **Lf1-c4**, Bert."

"Ah ja... En nu denk jij vast dat ik **Lf8-c5** ga doen. Maar dat doe ik niet. Ik kies dit keereens voor iets heel anders. Ik speel **d7-d6**."

"Die had ik inderdaad niet verwacht, Bert. Een

heel verrassende zet... Ik ga maar gewoon verder met **Pb1-c3**."

"Let op, Ernie. Want nu komt er een hele mooie zet. Ik speel **Lc8-g4**. Ik ben benieuwd wat je nu gaat doen."

"Inderdaad een hele mooie zet, Bert. Maar daar schrik ik niet van. Kijk! Ik sla de pion op e5: **Pf3xe5**."

"Wat doe je nu, Ernie? Je geeft zomaar je dame weg! Die zet slaat helemaal nergens op! Die pion stond trouwens ook gewoon gedekt."

"Je hebt gelijk, Bert. Wat stom van mij! Ik geef zomaar mijn dame weg! Dan zal ik het met een dame minder moeten doen. Dat wordt moeilijk voor mij, Bert."

"Dat kun je wel zeggen.

Ik speel **Lg4xd1**. Geef je al op, Ernie?"

"Opgeven? Ben je gek, Bert! Ik geef niet op! Ik sta hartstikke gewonnen!"

"Je bent je dame kwijt, Ernie. Dat is een grote achterstand."

"Dat weet ik, Bert. Maar toch sta ik gewonnen. Ik speel **Lc4xf7**. Je staat schaak, Bert!"

"Ik sta schaak. Nou en? Ik sta nog niet mat, Ernie. Ik doe gewoon **Ke8-e7**. De koning staat een beetje rottig, maar ik sta wel

mooi een dame voor."

"Dat is heel leuk voor je, Bert, dat je een dame voor staat. Maar je gaat wel degelijk mat. Kijk maar: **Pc3-d5** mat."

"Maar... Hoe kan dat? Hoe...?"

"Bekend trucje, Bert. Ik dacht wel dat je erin zou trappen. Als je m'n dame niet gepakt had, maar met je paard mijn paard had gepakt, had je gewoon een stuk voorgestaan. Ch-ch-ch-ch-ch."

"Je geeft dus gewoon een stuk wegengaat er vanuit dat ik de verkeerde zet doe???"

"Ja, Bert. En dat deed je ook. Geeft niets, Bert. Daar leer je van, zal ik maar zeggen..."

"O, nee..."

De wereld rond

Arjon Severijnen

Er is veel te zien en te beleven in India. Dat is ook niet zo gek, want het land is gigantisch groot. Wist je trouwens dat er in India ongeveer 1,2 miljard mensen wonen? Dat is 75 keer zoveel als alle Nederlanders bij elkaar!

Ook in de wereld van de schaakopening zien we overal Indische invloeden. Daarom blijven we er nog wat langer, om nogmaals een opening te bekijken, die naar dit land is vernoemd. Eerder bekeken we het Bogo-Indisch en het Nimzo-Indisch, vandaag is het tijd voor het Grünfeld-Indisch.

Deze opening is deels vernoemd naar de Oostenrijkse grootmeester Ernst Grünfeld (1893-1962), die dit systeem in 1922 voor het eerst speelde.

1. d2-d4	Pg8-f6
2. c2-c4	g7-g6
3. Pb1-c3	d7-d5

Na deze zetten zijn we nu officieel in de Grünfeld-Indische opening terecht gekomen.

4. f2-f3 ?!

Een ongebruikelijke zet in deze stelling. Meestal volgt er 4.cxd5 Pxd5 5.e4 (op deze manier kan wit het centrum bezetten met zijn pionnen) 5...Pxc3 6.bxc3 Lg7 (zwart gaat

het centrum vervolgens vanaf de flanken proberen te bestoken).

- 4 ... c7-c6

Wit heeft met de zet f3 eigenlijk onnodig zijn köningsstelling verzwakt. Ook krijgt zwart de kans om c6 te spelen, om zo later op d5 terug te kunnen slaan met de pion. Maar dit past allemaal wel bij het plannetje dat wit heeft: hij wil helemaal niet op d5 slaan, hij wil direct e4 kunnen spelen. Op zich interessant, omdat hij daarmee veel ruimte wint, maar hij krijgt wel te kampen met zwakke punten in zijn stelling. Oppassen dus!

5. e2-e4	d5xe4
6. f3xe4	e7-e5 !

Een prachtige zet van zwart! Het lijkt alsof het centrum helemaal in handen is van de witte pionnen, maar met dit pionoffer verandert alles! Als wit slaat met 7.dxe5,

volgt 7...Dxd1+ 8.Kxd1 Pg4. Dit dreigt een dubbele aanval met Pf2. Als wit dat verdedigt, volgt Pxe5 en zwart staat als een prins. Zijn stukken kunnen zich gemakkelijk ontwikkelen en de zwakke witte pion op e4 zal vooral in het eindspel een gigantisch probleem worden voor de witspeler.

7. d4-d5 Lf8-c5

Zwart kan nu een levensgevaarlijke aanval over de zwarte velden gaan opzetten! Kijk maar eens hoe snel hij zijn stukken richting de witte koning weet te sturen.

8. Dd1-f3 Pf6-g4

9. h2-h3 Pg4-f2

10. Th1-h2 f7-f5

Wit denkt de boel weer

onder controle te hebben, maar nu wordt de f-lijn geopend. Zo kan ook de zwarte toren straks meehelpen!

11. Lc1-e3 Pf2xe4

12. Pc3xe4 f5xe4

13. Df3-g3

Met 13.Dxe4 schiet wit ook weinig op. Zwart kan dan met tempo zijn loper bij de aanval halen door 13...Lf5 te spelen.

13 ... Lc5-b4+

14. Le3-d2 Lb4xd2+

15. Ke1xd2 0-0!

1-0

Dit is de genadeklap voor wit. Zijn koning staat al open en bloot en nu komt de zwarte toren ook nog eens meehelpen bij de aanval. Wit is aan zet, maar de dreigingen zijn enorm! Als hij bijvoor-

beeld 16.Dxe5 speelt dan volgt 16...Tf5. De zet erna slaat zwart op d5 en komt de zwarte dame ook nog eens de witte koning bestoken.

De witspeler geeft dan ook op in deze stelling, terwijl hij niet echt achterstaat in materiaal. Maar dat gaat wel snel gebeuren! Geloof je niet dat zwart hier al super goed staat? Speel dan de stelling uit tegen iemand anders. Als je het goed doet met zwart, zul je merken dat wit al veel slechter staat dan het misschien lijkt!

In het Grünfeld-Indisch kan het heel snel voorbij zijn. Dit is te zien in de Stockholmer variant: 1.d4 Pf6 2.c4 g6 3.Pc3 d5 4.Lg5 Pe4 5.Pxe4 dxe4 6.e3 c6 7.f3 Da5+ 0-1

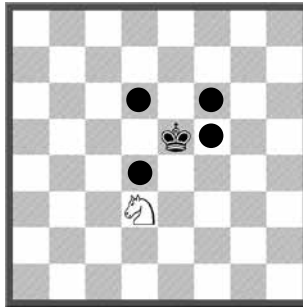
Op stap met Stap 1 (3)

Leon Theuns

Hallo, daar zijn we weer! Vorige keer hadden we het over veilige velden zoeken voor je stukken. Dat heeft te maken met goed kijken wat de ander kan doen. Je bent met een partij bezig en je hebt een plannetje: "ik doe dit en dan doet hij dat en dan doe ik die gemene zet met mijn paard en dan heb ik zijndame gevangen." Maar stel dat hij iets anders doet? Jij bent opeens je dame kwijt, of nog erger, je staat pardoes mat! Wat is er nou misgegaan? Je hebt alleen je eigen plannetje bekeken en voor je tegenstander een zet verzonnen, die jou goed uitkomt. Ja hallo, hij denkt wel voor zichzelf en zoekt een zet die hém goed uitkomt! Bedenk dus ook de beste zet voor je tegenstander en kijk dan of je plannetje nog steeds klopt. Is dat niet zo, zoek dan iets anders. Je kunt heel gemak-

kelijk iets over het hoofd zien, dat overkomt zelfs de besten! Maar als je probeert de beste zet voor je tegenstander te vinden, dan kom je meestal ook tot de beste zet voor jezelf. Ik wil je daar heel graag bij helpen en we beginnen natuurlijk met een eenvoudig voorbeeld.

Een erg leeg bord, maar er staan alleen de stukken waarom het gaat.

Een paard zorgt, met zijn rare sprongen, altijd voor verrassingen. Zwart staat schaak, maar waar moet de koning naar toe? Als hij niet uitkijkt, blijft dat paard schaakgeven en dat is best vervelend, bijvoorbeeld:

1. ... Ke5-e4 ?
2. Pd3-c5+ Ke4-d4 ?
3. Pc5-e6+ Kd4-d5 ?
4. Pe6-f4+ enz.

Met een beetje pech kan dat beest straks ook nog tegelijk met het schaak een to-

ren of dame aanvallen en dan zit je helemaal in de problemen. Wat moet je dan doen? Kijkeens goed hoe het paard zijn zetten doet. Het paard verandert met elke zet van kleur veld, hij valt dus altijd een stuk aan dat op de andere kleur staat. De koning kan dus beter naar dezelfde kleur gaan. Velden d6 en f6 zijn beter. Als zwart het paard wil pesten gaat hij naar d4 en als hij er voorlopig geen last van wil hebben naar f5.

Dat is wel een wit veld, maar het paard moet drie zetten doen om schaak te kunnen geven. Goed onthouden: op een diagonaal met 1 veld ertussen en je hebt voorlopig geen last van het paard. Zet de stukken ook eens op andere velden en probeer hoe het dan is.

Iets moeilijker: zien wat de ander wil.

Wit heeft op zijn derde zet de dame naar h5 gespeeld. Zwart denkt: "even die dame wegjagen!"

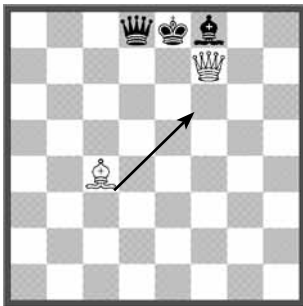
3. ... **Pg8-f6**

Jammer, zwart heeft niet goed gekeken waarom wit de dame daar had gezet. Wit wil helemaal niet met zijn dame op h5 blijven, hij weet wel iets beters:

4. **Dh5xf7** mat

Oei, deze partij was wel heel kort. Zwart is slachtoffer geworden van de gemeenste sluipschutter onder de openingsvalletjes: **het herdersmat.**

Dat ziet er zo uit: de dame geeft, gedekt door de looper, mat op f7.

Een paar voorbeelden:

1. **e2-e4**   **e7-e5**
2. **Lf1-c4**   **Pb8-c6**
3. **Dd1-f3**   **Lf8-c5**
4. **Df3xf7** mat

1. **e2-e4**   **e7-e5**
2. **Dd1-h5**   **Pb8-c6**
3. **Lf1-c4**   **Pg8-f6**
4. **Dh5xf7** mat

Er zijn meer mogelijkheden, maar ik geef ze niet allemaal. Het gaat erom, dat de loper en de dame allebei naar f7 kijken. Daarom is het belangrijk is dat je alarm afgaat als op de tweede zet de loper naar c4 of een dame naar h5 of f3 gaat. Nu moet zwarts tweede zet goed zijn: **Pb8-c6** of **Pg8-f6**. Welke moet je kiezen?

Ezelsbruggetje: **Als de aanval van de ene kant komt, zet je het paard van de andere kant!**

Dus:

2. **Lf1-c4**   **Pg8-f6** !

Nu kan de witte dame niet meer bij f7 komen en voorlopig zijn er geen problemen meer.

Volgende mogelijkheid:

2. **Dd1-h5**   **Pb8-c6**

De dame viel ook nog eens pion e5 aan!

3. **Lf1-c4**

Nu is het uitkijken, het eenvoudigt is:

3. ...   **g7-g6** !

En de dame kan er niet meer bij, maar als ze nu eens niet opgeeft?

4. **Dh5-f3**   **Pg8-f6** !

Nu nog de derde mogelijkheid:

2. **Dd1-f3**

Die is niet zo moeilijk, gewoon:

2. ...   **Pg8-f6**

En de dame kan er niet meer bij, net zoals in het eerste voorbeeld.

Dit is het belangrijkste wat je van het herdersmat moet weten. Als je dit vaak genoeg oefent, trap je er vast nooit meer in! Er is nog meer over te vertellen, maar die hoort dan weer bij stap 2.

Voor wie al verder is dan Stap 1, zijn deze artikeltjes misschien te gemakkelijk. Een tip: ga naar de website van de NBSB (www.nbsb.nl), en ga dan naar Jeugd, Minor-promotie. Kijk in de editie van december 2011 op pagina 8 en 9, het artikel heet: "Aanvallen voor beginners." Waarschijnlijk heb je daar je handen vol aan!

Zo, dat was hem dan, tot de volgende keer!

Snelste stijgers

Heb je veel toernooien gespeeld? Ga dan zo door en win in september de "Huib van Dongenprijs". Wil je ook weten met hoeveel punten je rating is gestegen, kijk dan maar snel in deze lijst. Je staat er vast bij!!

Nr.	Naam	Vereniging	Toernooien	Verandering	NBSB	KNSB
1.	Bruno Sladic	Combinatie	4	263	1198	
2.	Nico Gao	SV Deurne	5	242	936	
3.	Bi-rong Wang	SV Gardé	2	231	1246	
4.	Marijn Bellemakers	SV Deurne	7	206	1317	
5.	Jasper Kools	EGS	3	198	1449	1211
6.	Joey van Haperen	Dubbelschaak'97	3	194	1192	
7.	Chris Zhu	WLC	2	181	1313	
8.	Siem van Dael	ESV	1	180	1230	1168
9.	Constantijn Beukema	SvTB	1	180	1144	
10.	Dirk van der Waerden	EGS	3	177	1377	
11.	Mika Rutjens	SV Deurne	6	167	1267	
12.	Muriëlle van Hagen	JSC "De Pionier"	4	167	1062	
13.	Timo Vos	SV Mierlo-Geldrop	6	166	1196	
14.	Guus Heerkens	JSC "De Pionier"	4	157	1037	
15.	Sander Nooyens	De Raadsheer	1	152	1202	
16.	Nienke Baltussen	SV Nuenen	2	150	1165	
17.	Anouk Knuvers	HMC Den Bosch	3	140	1240	
18.	Irathush Tharmalingam	De Raadsheer	1	140	1093	
19.	Kas van der Heijden	Combinatie	6	139	1289	
20.	Jonas Ramaekers	SV Deurne	6	134	1359	
21.	Tycho Paulissen	Dubbelschaak'97	3	132	1191	
22.	Yosja Visser	Combinatie	3	130	1246	979
23.	Gijs Pennings	Aalst / Waalre	1	129	1310	
24.	Max Bogaers	SV Oisterwijk	3	125	1325	
25.	Yijun Zhan	EGS	2	123	1373	
26.	Casper Bijker	JSC "De Pionier"	5	119	1169	
27.	Teun van der Aa	De Drie Torens	1	115	1424	1186
28.	Noah Kiani	JSC "De Pionier"	4	115	1215	
29.	Marijn van den Reek	JSC "De Pionier"	4	113	1231	813
30.	Victor Muntean	JSC "De Pionier"	9	108	1359	
31.	Max Michiels	Dubbelschaak'97	3	107	1100	
32.	Martijn Bakens	Combinatie	6	106	1338	
33.	Jelle Mathieu	De Drie Torens	2	104	1417	1165

34.	Dirk Smulders	Aalst / Waalre	1	104	1354	
35.	Yannick Karla	JSC "De Pionier"	4	102	1252	
36.	Elvira van Hagen	JSC "De Pionier"	4	102	1152	
37.	Jesse Baltussen	SV Nuenen	2	96	1312	
38.	Bram Meulendijks	JSC "De Pionier"	7	94	1314	
39.	Ryan van der Werff	SV Waalwijk	3	89	1189	
40.	Arjan Verheyen	TSV Rochade	3	87	1136	
41.	Koen Langerak	HMC Den Bosch	1	85	1185	
42.	Otte Gras	De Drie Torens	2	81	1231	
43.	Janno Vos	Dubbelschaak'97	3	77	992	
44.	Tim van de Klundert	EGS	3	75	1274	
45.	Mick Dielissen	SV De Pion	3	75	1256	
46.	Jaap Gras	De Drie Torens	2	73	1344	
47.	Pieter Mathieu	De Drie Torens	2	68	1248	
48.	Giliam Nieuwenhuizen	SV Waalwijk	3	64	1036	
49.	Storm Hoeks	SV Gardé	1	63	1155	
50.	Frank Lambregts	SV De Pion	1	62	1466	1655
51.	Johnfoe Pennings	JSC "De Pionier"	5	61	1285	956
52.	Rutger Smulders	HMC Den Bosch	1	61	1152	
53.	Mithuss Tharmalingam	De Raadsheer	1	59	1332	
54.	Alex Gao	SV Deurne	4	56	951	
55.	Luuk Baselmans	TSV Rochade	2	55	1551	1091
56.	Kimberley Oostvogels	SV De Pion	2	52	1233	
57.	Max Verstappen	JSC "De Pionier"	4	49	1299	
58.	Thomas Lomans	SV Veldhoven	1	49	1116	
59.	Dewi Vermeulen	HMC Den Bosch	1	48	1417	1323
60.	Robin de Rooij	HMC Den Bosch	1	47	1423	
61.	Daan Slings	De Drie Torens	3	47	1247	
62.	Arpit Agrawal	SV Nuenen	2	45	1194	
63.	Koen Riemens	SV De Pion	1	44	1539	1657
64.	Dominique Kroon	HMC Den Bosch	1	44	1243	
65.	Tristan de Haas	De Drie Torens	2	42	1308	
66.	Sjoerd van Roon	HMC Den Bosch	1	41	1477	1444
67.	Wouter de Kok	Aalst / Waalre	1	40	1140	
68.	Sam Baselmans	TSV Rochade	2	38	1568	1251
69.	Martin Jansen	TSV Rochade	3	38	1188	
70.	Thom Lazeroms	SV De Pion	1	35	1117	
71.	Adriaan van Haastrecht	SV De Pion	1	35	850	
72.	Bart Asperdt	JSC "De Pionier"	3	34	1213	
73.	Daan Hubers	SV Deurne	7	34	1081	
74.	Tikran Tikranian	SV De Pion	2	32	1435	
75.	Kritin Motamarri	SV Veldhoven	1	31	1381	974

Wie is deze grootmeester?

Hebben jullie het geraden ?

Het antwoord van de vorige quiz was: **Magnus Carlsen** !

De winnaar van het Tata Steel toernooi 2013 en de nummer 1 van de wereld.

Er staat dit keer weer een nieuwe quiz voor jullie klaar.

Let opnieuw goed op de verborgen aanwijzingen in het verhaal.

Succes !!!

De koning van het schaken

In de tijd dat Jan Timman aan de top van het Nederlandse schaken stond, gebeurde er iets onverwachts.

Een jongen van pas vier jaar oud begon met schaken.

Hij werd al snel als het grootst opkomende talent van Nederland gezien.

Dat had niemand zien aankomen, omdat Timman al zo lang de baas was van het schaakspel in dit land.

De jongen werd een beetje gezien als een "brutale Brabander."

Inmiddels is hij een stuk ouder.

Hij wordt nu de koning van het Nederlandse schaken genoemd.

Een grootmeester, die voor velen een voorbeeld is.

Hij werd maar liefst zes keer kampioen van Nederland !

In 1993 lukte het hem zelfs om grootmeester te worden.

Naast schaken houdt hij ook erg van poker.

Twee jaar geleden is hij zelfs een jaar gestopt met schaken om te gaan poken.

Maar hij is nu weer helemaal terug.

Dit jaar deed hij in de A-groep mee aan het bekende Tata Steel toernooi in Wijk aan Zee.

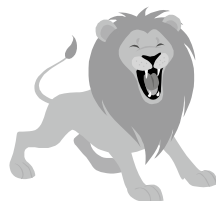
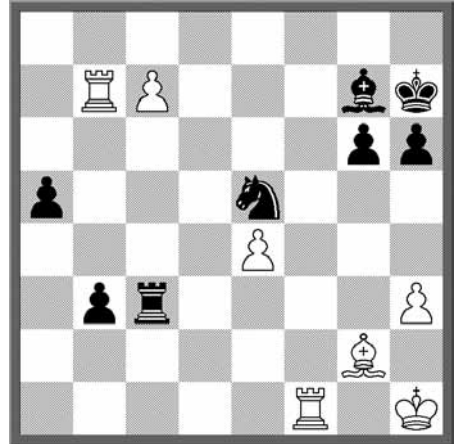
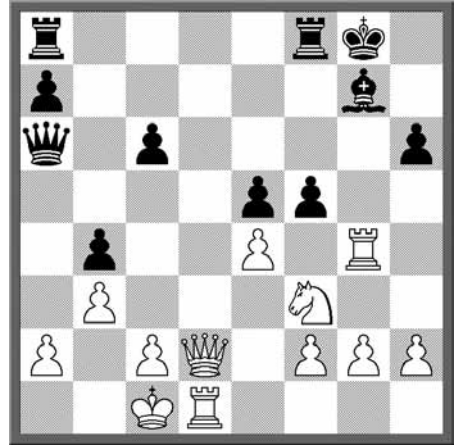
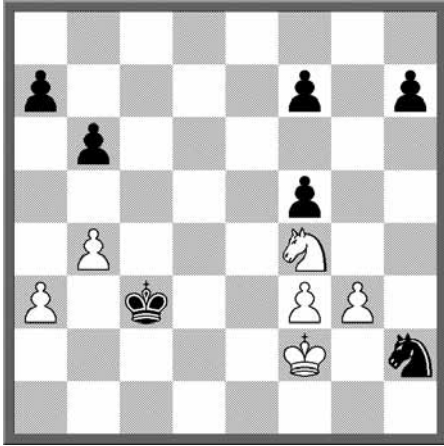
Zijn prestatie zorgde ervoor dat hij nog steeds als beste Nederlander wordt gezien.

Zoals een leeuw de koning van het dierenrijk is, zo is .... ..

de koning van het schaakspel!

Heb jij enig idee wie dit is? In het verhaal staan veel tips. Maar ik geef er nog wat meer!! In schaakvorm dan. Op deze bladzijde enkele partijfragmenten van hem!! Hij heeft telkens wit. Misschien helpt het je.

Succes!

Aanvallen voor beginners (6)

Leon Theuns

Voor we verder gaan met deel 6, eerst nog een paar dingetjes over het centrum. Somshoef je niet eens stukken in het centrum te zetten. Als stukken van een afstand naar het centrum kijken, is dat ook best handig. Het is in ieder geval belangrijk, dat je je tegenstander niet zomaar baas laat worden over het centrum. Als je te slap speelt, kun je weggeduwd worden, zodat je weinig ruimte hebt om je stukken veilig neer te zetten. Kijk maar:

1. e2-e4	e7-e5
2. Pg1-f3	Pb8-c6
3. Lf1-c4	Lf8-c5
4. c2-c3	

Wit wil d2-d4 gaan spelen en zorgt voor extra dekking.

4. ...	Pg8-f6
5. d2-d4	e5xd4
6. c3xd4	Lc5-b6 ?

Dit is te slap, beter is Lc5-b4+

7. d4-d5 !	Pc6-e7
8. e4-e5 !	

Nu moet ook het andere paard ervandoor, wit heeft veel meer ruimte.

Terrein veroveren is dus heel belangrijk. Zoals je hierboven hebt gezien, kom je al een heel eind, wanneer je stukken buitenspel kunt zetten.

Zwart heeft al erg weinig ruimte en wit gaat het erger maken.

1. Pd4-e6+

Zwart zou Kf8-e8 kunnen spelen, maar dan pakt wit de toren op d8. Ook Lf3-h5, met de penning van Pf7 kan. Dus dan maar afruilen.

1. ...	Ld7xe6
2. d5xe6	Pf7-h8

Oei, erger kan bijna niet voor het paard, hij staat compleet buitenspel.

3. f4-f5	b5-b4
4. Lf3-b7	

Blokkeert de toren en kijkt naar c8, zodat wit daar nu ook de baas is.

4. ...	a6-a5
5. e2-e4	

Nu kan de zwarte d-pion niet meer veilig naar voren. Zwart staat helemaal vast. Wit kan rustig oprukken met Tf1-c1, daarna Tc1-c6. Vervolgens loopt de koning (iedereen doet mee!) naar b5 om de zwarte pionnen op te peuzelen.

Hoe krijg je dit soort dingen nu zelf voor elkaar? Niet te snel zetten! In elke partij zul je steeds moeten opletten of je een kans krijgt je tegenstander zo weg te duwen. Kijk ook goed uit, dat het je niet zelf overkomt. Zorg er in ieder geval voor dat je je houdt aan de gouden regels. Je stukken komen daardoor veel beter te staan. Ook heb je dan meer kans op een goede aanval. Speel veel partijen na van topschakers, vooral partijen met uitleg erbij. Een leuk boekje, dat speciaal voor de jeugd is geschreven, heet: "Van pion tot koning" en is van Jules Welling.

Voorlopig genoeg over het centrum, er is nog meer te vertellen. In het volgende voorbeeld staat de zwarte koning erg slecht.

Het lastige voor zwart is de penning van het paard op d5. We gaan kijken of we het erger kunnen maken. Er zijn twee goede mogelijkheden: 1.c2-c4 en 1.Dg4-e4. Na 1.c2-c4 wint wit het paard, maar er is iets sterkers. De koning staat namelijk midden op het bord nogal ingesloten. Bovendien kan hij niet terug: Lg5 bewaakt veld e7. Daarom kiezen we voor de gevaarlijkste zet:

1. Dg4-e4

Er dreigt mat door De4xd5 daarom speelt zwart:

1. ... Df8-f7

Nu komen de reservetroepen:

2. c2-c4 Kd6-c6

3. Td1xd5

Zo wordt het wel heel gevaarlijk voor de zwarte koning!

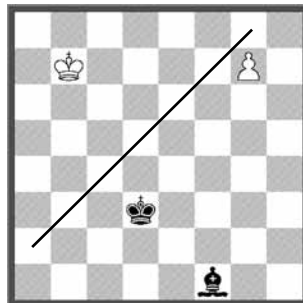
Al sta je nog zo lekker, je moet altijd blijven uitkijken.

Op f3 staat een heel brutaal ver ogerukt pionnetje. Het pionnetje wordt aangevallen door de dame. Slaan? Eerst kijken wat de dame aan het doen is! Ze dekt, samen met

de loper op d6, de pion op e5. Die pion wordt ook tweemaal aangevallen (Pc6 en Dg5). Even opletten dat we niet gaan blunderen! Dus laten we de dame lekker staan. Kunnen we pion f3 nog een keer aanvallen? Lh3 kan er niet veilig bij de torens al helemaal niet. Aan Pf6 hebben we ook niks. Maar dat andere paard dan? Dat staat daar maar te lui lakken. Hup, werken voor de kost: Pd3-d2! Kijk, daar hebben we wat aan. Je ziet, **alle** stukken moeten samenwerken! Kijk daarom, zeker als je niet goed weet wat je moet doen, welk stuk het slechtste staat. Zoek dan een manier om het op een betere plaats te krijgen.

Een andere, belangrijke manier van aanvallen is de tegenaanval. Soms lijkt het of je een zet meer zou moeten hebben. Probeer dan om tijd te winnen met een aanvalzet. Voorbeeld:

Wit dreigt te promoveren, de zwarte loper moet naar g8 gaan kijken, maar Lf1-c4 kan niet, omdat de koning in de weg staat. Zwart kan tijd winnen door een schaakje:

1. ... Lf1-g2+
2. Kb7-c7 Lg2-d5

Langs een omweg is de loper op tijd op de diagonaal a2-g8 gekomen en nu kan de pion wel worden tegengehouden!

Een heel vervelende röntgenaanval! Toch kan zwart allebei zijn stukken redden door: 1...Ta8-a1+. Zo, die is weg en op de volgende zet wordt de dame in veiligheid gebracht! Zo'n tegenaanval is dus eigenlijk een verdedigingszet! Natuurlijk is een schaak daarbij heel handig, alleen kan dat niet altijd. Maar dat leg ik later wel uit, want ik denk dat mijn ruimte ver op is, dus:

Dat was het weer, tot de volgende keer!

Effe checken

Naam:
Tom Leermakers
Geboortedatum:
8 oktober 1954
Geboorteplaats:
Boxtel
Huidige woonplaats:
Oisterwijk
Club:
SV Oisterwijk

Was je jong toen je met schaken begon?

Nee, niet echt, ik was al 14. Op een regenachtige dag ontdekte ik, dat twee vriendjes uit de buurt ook iets van schaken wisten. De basisbeginselen zijn we verder gaan uitpluizen via het boek "Jeugdschaak" van Berry Wit-huis en daarna schaakten

In deze rubriek hebben we jullie telkens kennis laten maken met een Brabantse jeugdschaker. Maar dit seizoen gaan we iets anders doen. We gaan kijken naar de mensen, die onze jeugd in de loop der jaren gebracht hebben waar ze nu zijn. In deze Minor aandacht voor **Tom Leermakers**

we vele partijtjes tegen elkaar. Het begin van mijn schaakcarrière.

Vertel eens wat meer over die begintijd?

In het plaatselijke Boxtelse krantje stond, dat een paar mensen van plan waren om op 1 september 1970 een schaakclub in Boxtel op te richten. Ik, Huub van Dongen en de twee initiatiefnemers waren bij de oprichtingsvergadering van "De Waltoren." Zoals gezegd: Huub was dus ook vanaf het eerste uur lid bij "De Waltoren", maar hij schaakte toen al veel sterker dan ik. Ik heb hem nooit meer in kunnen halen. Ongeveer in 1972 verhuisde Herman Grooten naar Boxtel en werd toen ook lid. Vooral de vele vluggertjes, die ik tegen Huub en Herman mocht spelen waren om te lachen, doch ook voor mij - als zwakste scha-

kel - zeer leerzaam. Ik herinner me ook nog de vele schaakcuriosa van Tim Krabbé, die Huub ons voorschotelde. Daar ligt vooral de basis van mijn eeuwige liefde voor dit edele spel.

Je vond al snel dat De Waltoren een jeugdafdeling nodig had?

Ja, omstreeks 1973 ben ik op een naburige basis-school "De Molenwijk-school" schaakles gaan geven met de bedoeling om zo jeugdleden te werven voor "De Waltoren." In 1979 verhuisde ik naar Oisterwijk en ben sindsdien 16 jaar achter elkaar jeugdleider en lesgever geweest van SV Oisterwijk. In de 21ste eeuw nog eens drie jaar.

Arno Eliëns heeft in de Minorpromotie gezegd, dat je een eigen visie hebt over het jeugdschaak. Kan je daar iets

meer over vertellen?

Nou ja, het meedoen aan jeugdtoernooitjes vind ik voor leerlingen minstens zo belangrijk als het volgen van lessen op de club. Dus ging ik altijd - ter begeleiding - mee naar toernooien. Ik maakte aantekeningen, zodat ik de kinderen terugkoppeling kon geven op de eerstvolgende les. Het bespreken van fouten tijdens het toernooi zelf heeft volgens mij weinig zin en heeft zelfs vaak een tegengesteld effect. Bij een teleurstellende verliespartij ging ik juist meestal met het kind een balletje trappen, of liet ik het kind zelf even uitwaaien.

En bij de jeugdschaaktoernooien, die je zelf hebt georganiseerd?

Ik zorgde altijd voor nevenactiviteiten, die wel meetelden, om de eventuele saaiheid van zo'n toernooi te doorbreken. Liever kleinere prijsjes voor iedereen, dan grotere prijzen voor de eerste drie.

Hoe zag een jeugd clubavond eruit bij jou in Oisterwijk?

Ik varieerde met verschillende spannende werkvormen, waarbij de leerlingen lespunten konden scoren tijdens de les. Het spelen op allerlei gebied is belangrijk voor het kind. Vooral bij de jongens. Na de les niet alleen competitie, maar ook andere schaakvormen: weggeefschaak, doorgeefschaak, estafetteschaak, riskschaak en nog veel meer.

Heb je schaakidolen?

Ja, Fischer en Kortsjnoi. Wat Fischer betreft niet vanwege zijn persoonlijkheid, maar vanwege zijn schaakopvatting en schitterende partijen. En Kortsjnoi door zijn heldhaftig gevecht tegen Karpov (Baguio City 1978), maar ook vanwege zijn levensgeschiedenis en onverzettelijkheid.

Heb je een favoriet schaaktoernooi?

Het Interpolistoernooi in Tilburg in de jaren 80 en 90 van de vorige eeuw. Niet alleen omdat het een van de sterkst bezette toernooien in de wereld was, maar ook vanwege de omstandigheden. De meeste grootmeesters

logeerden in Hotel "Bosrand" te Oisterwijk. SV Oisterwijk-lid Frans Peelen werkte bij "Bosrand" en af en toe mocht ik hem meehelpen in de keuken met het maken van omeletten en saté voor de grootmeesters. En nog meer: ik heb geflipperd tegen Karpov en getennist tegen Andersson.

Heb je kunnen winnen?

Laten we zeggen; als ik tegen Karpov geschaakt zou hebben dan had ik zeker verloren, maar met flipperen won ik van hem.

Albert Jan Blank vertelde over simultaans dankzij het Interpolis-toernooi?

Ja, daar hebben de omringende clubs veel plezier aan beleefd. Zo deed ik bij SV Oisterwijk mee aan de simultaans tegen Petrosjan, Smyslov, Hübner, Seirawan, Andersson en ben er vast nog wel een aantal vergeten. Er zijn 18 Interpolistoernooien geweest.

Tom, hartelijk dank voor dit interview.

Graag gedaan!

Oplossingen Hertenspingsels

Alle opgaven van de vorige Minor waren mat in twee, met wit aan zet. Dat maakte ze een stuk moeilijker. Toch denk ik, dat jullie ze wel hebben kunnen vinden. En anders is er geen man overboord. Zolang je maar blijft schaken, komt alles goed. Dan zul je zien, dat je deze opgaven in enkele seconden kunt oplossen. Ook deze opgaven zijn van echt gespeelde partijen.

Diagram 1 (linksboven). **S.K. Mousavi - Zanan** WK-jugd onder 12, Ke-

mer 2009, mat in 2 door: **1.Pe7+ Kh7 2.Th3#**

Diagram 2 (midden boven). **Potkin - Navara** Russisch team kamp. 2008, mat in 2 door: **1.Dh6!** Dreigt Dxb7 mat, vandaar: **1...Dxf6**. Maar nu komt: **2.Dxf8#**

Diagram 3 (rechtsboven). **R.Shaw - M. Gray** Britse comp. 2005-6, mat in 2 door: **1.Txc6+ bxc6 2.Tb8#**

Diagram 4 (linksonder). **Makepeace - Stayt** Liverpool 2008, mat in 2

door: **1.Ta6+**, een fraai torenoffer **1...Kxa6** of **1...Txa6** waarop na beide **2.Db7#** volgt.

Diagram 5 (midden onder). **Limp - Tsuboi** São Paulo 2006, mat in 2 door: **1.Pg3+ Kh4 2.Tg4#**

Diagram 6 (rechtsonder). **V.Kovacevic - B.Kovacevic** Sibenik 2008. Deze laatste opgave is de moeilijkste. Mat in 2 door: **1.Lh7+ Kh8 [1...Pxb7 dan 2.Dxb7#] 2.Pxf7#**

Oplossing Minorpromotieopgave

1.Tf1! (de enige zet gezien de dreiging **Ta2#**. **1.e8P+** haalt niets uit: **1...Ke8 2.Te1+ Kd7! 3.Td1+ Kc7 4.b8D+ Kxb8 5.Pc6+ Kc7** en wit verliest) **1...Txf1+ 2.Kb2 Tb1+ 3.Ka3!** (**3.Kxc3? Ke7**) **3...Td1 4.d8P+!** (wit moet oppassen: **4.b8D? Ta1+**

5.Kb4 Tb1+ 6.Kc5 Txb8 7.Kd6 Td8 verliest) **4...Txd8 5.b8D** (nu wel dame-promotie) **5...Txb8** pat. Zwart doet er goed aan de dame te slaan! Andere torenzetten lopen minder goed af. Bijvoorbeeld **5...Td3? 6.Df4+ Ke6 7.Dc4+ Td5 8.Dxc3**

met stof voor mijn eindspelrubriek. Waarom zwart **5...Td3** in de eerste plaats zou spelen? Welnu, misschien heeft wit bijna geen bedenktijd meer. Klassiek vlaggenjagen denk ik zo. Je maakt er geen vrienden mee.

Jeugdkalender

April

1	BC6 TSV Rochade Jeugdtoernooi in Tilburg
7	KNSB Stertrainingen 9 en District Grandprix 7
14	KNSB Stertrainingen 10
14	NBSB Pupillendag FGH in Den Bosch
27, 28, 29, 30	NK Jeugd ABC in Haarlem

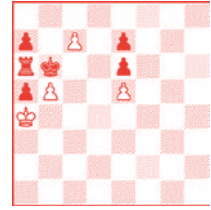
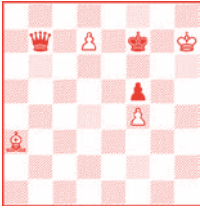
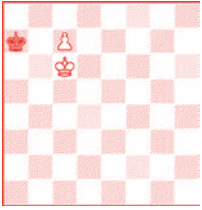
Mei

1, 2, 3, 4, 5	NK Jeugd ABC in Haarlem
5	District Grandprix 8
9, 10, 11	NK Jeugd D in Rijswijk
12	KNSB Stertrainingen 11
18	NK Jeugd Clubteams E
20	BC7 Ben Spanjeugdtoernooi in Den Bosch
25	NK Scholen BO, kwart finale

Juni

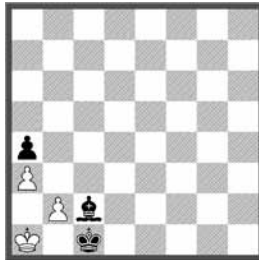
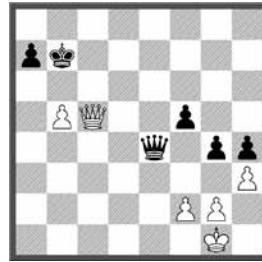
1	NK Scholen BO, halve finale
2	KNSB Stertrainingen 12
8	NK Scholen BO, finale
15	Nationale Pupillendag FGH in Roosendaal

Als je nog geen abonnee bent van Minorpromotie, kun je dat worden. Minorpromotie komt vier keer per seizoen uit en er hoort een website bij: www.minorpromotie.nbsb.org. Op de website vind je alle informatie over het abonnement, de kosten, de jeugdactiviteiten van de NBSB en nog veel meer. Heb je geen internet of kun je het antwoord op je vragen niet vinden, neem dan contact op met Harry Buyvoets, Jan Evertsenstraat 11B, 5021 RE Tilburg, 013-5447377, E-mail: harry@buyvoets.nl

Zwarte koffie

Zo vrolijk als op de foto hiernaast ben ik al een tijd niet geweest! De herfst dip van de vorige Minor is niet weggegaan. Het flinke pak sneeuw heeft geen verschil mogen maken. Elke dag op bed blijven liggen tot vier uur 's middags!! Je snapt het al: terug naar de dokter. Volgens hem waren de medicijnen van de vorige keer niet zwaar genoeg. De matjes waren wat mat, probeerde hij te grappen. Toen ik op die flauwigheid niet eens reageerde, keek hij me ernstig aan. "Oké, zesmaal zwart aan zet en bij het opstaan liters zwarte koffie", was zijn advies. "Als dat niet helpt", verzuchtte hij "weet ik het ook niet meer..."

Hertenspingsels